

Warszawa, dnia 5 stycznia 2018 r.

Poz. 33

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 18 grudnia 2017 r.

w sprawie wprowadzenia programu wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem klasycznego pomoru świń na lata 2018–2020

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się program wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem klasycznego pomoru świń na lata 2018–2020, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2018 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 2325).

**PROGRAM WCZESNEGO WYKRYWANIA WYSTĘPOWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSEM
KLASYCZNEGO POMORU ŚWIŃ NA LATA 2018–2020**

1. Identyfikacja programu wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem klasycznego pomoru świń na lata 2018–2020

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: klasyczny pomór świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera)

Okres realizacji: 1 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2020 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego klasycznego pomoru świń

Klasyczny pomór świń (Classical swine fever - CSF, Hog cholera), zwany dalej „CSF”, nie występuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 1994 r.

Przed 1994 r. zanotowano w Polsce na przestrzeni 20 lat następujące przypadki CSF:

- 1) w latach 1973–1977 – od kilku do maksymalnie dwudziestu ognisk choroby miesięcznie;
- 2) w 1978 r. – 1 ognisko (marzec);
- 3) w 1989 r. – 1 ognisko (grudzień);
- 4) w 1992 r. – 2 ogniska (kwiecień) i 7 ognisk (październik);
- 5) w 1993 r. – 3 ogniska (grudzień).

W 1994 r. odnotowano 8 ognisk CSF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarach obecnego województwa lubuskiego, wielkopolskiego, podlaskiego i lubelskiego. Ostatni przypadek choroby został wykryty we wrześniu 1994 r.

W maju 2016 r. Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE) uznała Rzeczpospolitą Polską za kraj oficjalnie wolny od tej choroby.

W celu potwierdzenia niewystępowania CSF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania kontrolne w kierunku tej choroby w populacji świń oraz dzików na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. poz. 2813, z późn. zm.).

W ramach badań kontrolnych nie stwierdzono występowania CSF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Opis programu wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem klasycznego pomoru świń na lata 2018–2020

Program wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem klasycznego pomoru świń na lata 2018 – 2020, zwany dalej „programem”, przewiduje badania kontrolne, których podstawowym celem jest wczesne wykrycie CSF w populacji świń lub dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wczesne wykrycie CSF pozwoli natomiast na podjęcie szybkich działań mających na celu zwalczenie tej choroby i niedopuszczenie do jej rozprzestrzenienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i na inne państwa Unii Europejskiej.

Powodem wdrożenia programu jest niekorzystny rozwój sytuacji epizootycznej związanej z CSF w państwach graniczących od wschodu z Rzeczpospolitą Polską, a tym samym z Unią Europejską.

Program będzie realizowany w latach 2018–2020.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855), CSF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyniosą w 2018 r. 755 806,53 zł (177 857,64 euro), w 2019 r. – 755 806,53 zł (177 857,64 euro), a w 2020 r. – 755 806,53 zł (177 857,64 euro). Są to zarazem koszty kwalifikowalne, o które Rzeczypospolita Polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w każdym roku realizacji programu. Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawach budżetowych na lata 2018–2020, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w latach 2018–2020, wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych

będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowania programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego ustaw budżetowych na lata 2018–2020.

3.1. Cel programu

Podstawowym celem programu jest wczesne wykrycie CSF w populacji świń lub dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program obejmuje działania mające na celu wykrycie wirusa CSF, tj. badania laboratoryjne w kierunku CSF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach tzw. monitoringu biernego.

Monitoring bierny w rozumieniu programu polega na pobieraniu próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF od wszystkich padłych dzików zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt, odstrzelonych chorych dzików oraz świń padłych lub żywych – w przypadku podejrzenia ewentualnego wystąpienia CSF u tych zwierząt, na zasadach określonych w programie.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa CSF

Z uwagi na niejasną sytuację epizootyczną w odniesieniu do CSF w państwach trzecich graniczących od wschodu z Rzeczypospolitą Polską, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza się 2 strefy w zależności od ryzyka wystąpienia CSF:

- 1) strefa pierwsza – o zwiększonym ryzyku wystąpienia CSF – obejmuje województwa graniczące od wschodu z państwami trzecimi, na których terytorium sytuacja dotycząca CSF nie jest do końca rozpoznana, tj. województwo lubelskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie oraz warmińsko-mazurskie;

- 2) strefa druga – o niskim ryzyku wystąpienia CSF – obejmuje pozostałe województwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

W przypadku zgłoszenia podejrzenia wystąpienia CSF do powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, niezależnie od strefy, o której mowa w ust. 3.2.1, powiatowy lekarz weterynarii pobiera do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF próbki od świń:

- 1) padłych, u których nie można wykluczyć CSF,
- 2) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których nie można wykluczyć CSF, lub objawy wskazujące na zakażenie wirusem CSF, w tym w szczególności:
 - a) gorączkę ze zwiększoną zachorowalnością i śmiertelnością świń w stadzie lub
 - b) gorączkę i objawy zespołu krwotocznego lub
 - c) gorączkę i objawy neurologiczne.

Przed pobraniem próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF od świń mających objawy chorobowe i gorączkę lub od świń padłych. W trakcie wystąpienia CSF w stadzie świń zachorowalność zwierząt wynosi do 100% (choroba wysoce zaraźliwa), natomiast śmiertelność w zależności od zjadliwości wirusa wynosi 80–100% pogłowia w stadzie przy wysokiej zjadliwości wirusa, oraz do 30–40% pogłowia w stadzie przy małej zjadliwości wirusa. Największa śmiertelność występuje wśród prosiąt oraz warchlaków.

Szczegółowe zasady dotyczące uznania stada za podejrzanego o wystąpienie CSF, przeprowadzania badania klinicznego zwierząt oraz pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF w tym stadzie w celu potwierdzenia lub wykluczenia CSF zostały określone w rozdziale III oraz IV lit. A załącznika do decyzji Komisji 2002/106/WE z dnia 1 lutego 2002 r. zatwierdzającej Podręcznik diagnostyczny ustanawiający procedury diagnostyczne, metody pobierania próbek oraz kryteria oceny wyników badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia klasycznego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 39 z 09.02.2002, str. 71 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 35, str. 139).

Na obszarze strefy pierwszej, o której mowa w ust. 3.2.1, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF od każdego dzika:

- 1) padłego, w tym zabitego w wypadku komunikacyjnym, oraz którego zwłoki uległy autolizie;
- 2) chorego odstrzelonego.

Na obszarze strefy drugiej, o której mowa w ust. 3.2.1, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF od każdego padłego dzika, z wyjątkiem dzika zabitego w wypadku komunikacyjnym, którego zwłoki uległy autolizie.

Próbki do badań pobiera się na obszarach wszystkich powiatów. Tam, gdzie jest to możliwe pobieranie i badanie próbek w kierunku wykrycia CSF powinno być powiązane z pobieraniem i badaniem próbek w kierunku wykrycia ASF.

Ponadto, niezależnie od realizacji programu, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badaniu w kierunku wykrycia CSF podlegają świnie żywe oraz dziki odstrzelone, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt. Badania te nie są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaje pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF, przesyłanie próbek do laboratorium oraz wykonywanie badań diagnostycznych w kierunku CSF w ramach programu jest określone w rozdziale V, VI i VII załącznika do decyzji Komisji 2002/106/WE z dnia 1 lutego 2002 r. zatwierdzającej Podręcznik diagnostyczny ustanawiający procedury diagnostyczne, metody pobierania próbek oraz kryteria oceny wyników badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia klasycznego pomoru świń.

Od żywych świń oraz odstrzelonych chorych dzików do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia CSF pobiera się próbki krwi. Od padłych świń i dzików do badań laboratoryjnych w kierunku CSF pobiera się próbki tkanek z migdałków, węzłów chłonnych lub śledziony. W przypadku dzików, których zwłoki uległy autolizie, do badań laboratoryjnych pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od świń lub dzików bada się metodą PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia CSF przeprowadzonego metodą PCR jest dodatni – przeprowadza się również badanie metodą ELISA.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia CSF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1077, z późn. zm.).

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu

Lata 2018–2020

kontrola, nadzór

badania

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór nad realizacją programu i koordynację realizacji programu

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej Inspekcja wykonuje swoje zadania m.in. przez wykonywanie badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami dotyczącymi zwalczania chorób zakaźnych zwierząt obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 1. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

Program wprowadza podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefę pierwszą oraz drugą, w zależności od ryzyka wystąpienia CSF w tej strefie, zgodnie z poniższą mapą.

Mapa 2. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefy w zależności od ryzyka wystąpienia CSF

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia CSF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia CSF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta).

Dodatkowo, posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711, z późn. zm.).

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na dzień 31 grudnia 2016 r. w Polsce było zarejestrowanych 233 865 siedzib stad świń, w których utrzymywano 14 728 380 świń.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby siedzib stad świń w województwach z uwzględnieniem wielkości gospodarstw przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw (źródło: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 31 grudnia 2016 r.)

Województwo	Liczba świń						Liczba siedzib stad					
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	powyżej 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	powyżej 1000
dolnośląskie	11 240	18 120	29 755	25 741	13 823	124 412	2 623	1 104	653	129	20	33
kujawsko-pomorskie	37 187	90 125	311 618	415 049	164 670	482 843	8 017	5 320	6 253	2 059	237	166
lubelskie	84 357	92 354	117 694	165 475	104 068	279 660	20 937	5 768	2 622	735	156	128
lubuskie	5 649	9 572	19 225	21 822	12 708	212 790	1 256	571	411	112	17	46
łódzkie	51 792	311	211 958	315 297	207 841	528 464	11 111	6 432	4 570	1 395	297	225
małopolskie	30 085	44 591	63 702	44 052	17 603	28 856	7 021	2 737	1 453	230	27	10
mazowieckie	74 717	767	198 420	302 332	191 420	1 239 776	16 587	7 281	4 259	1 340	273	346
opolskie	11 851	29 185	108 745	170 120	52 003	132 949	2 545	1 719	2 119	857	77	51
podkarpackie	34 870	41 678	55 389	42 407	10 545	63 314	8 534	2 581	1 253	206	16	22

podlaskie	20 292	22 375	37 479	82 573	76 871	172 950	4 846	1 401	769	350	107	79
pomorskie	17 263	40 285	107 086	127 715	52 060	337 294	3 599	2 417	2 221	648	78	90
śląskie	12 743	27 896	61 385	69 790	13 270	122 183	2 685	1 667	1 295	343	21	22
świętokrzyskie	27 019	42 627	66 585	63 476	33 592	151 008	6 314	2 644	1 468	316	50	50
warmińsko- -mazurskie	9 574	17 746	67 664	153 217	110 826	385 190	2 161	1 067	1 333	709	159	145
wielkopolskie	69 293	192 233	749 132	1 067 161	519 683	1 553 547	14 275	11 165	14 705	5 247	746	527
zachodniopomorskie	7 240	12 982	23 224	22 909	21 453	579 492	1 664	783	508	102	29	113
SUMA	505 172	907 847	2 229 061	3 089 136	1 602 436	6 394 728	114 175	54 657	45 892	14 778	2 310	2 053

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego, w roku łowieckim 2015/2016 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 229 000 sztuk. Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba dzików w poszczególnych województwach (źródło: Polski Związek Łowiecki, stan marzec 2016 r.)

Województwo	Pogłowie dzików
dolnośląskie	20 448
kujawsko-pomorskie	11 931
lubelskie	12 694
lubuskie	16 110
łódzkie	7970
małopolskie	4889
mazowieckie	17 808
opolskie	8878
podkarpackie	8670
podlaskie	6677
pomorskie	17 942
śląskie	8734
świętokrzyskie	5391
warmińsko-mazurskie	21 590
wielkopolskie	25 075
zachodniopomorskie	33 962
W sumie	228 769

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 546);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Numerem identyfikacyjnym świni jest numer siedziby stada, w której zwierzę się urodziło, albo innej siedziby stada, w której zwierzę przebywało powyżej 30 dni. W dokumentacji dotyczącej

świń (np. w świadectwie zdrowia) stosuje się numer ostatniej siedziby stada, w której świnia przebywała powyżej 30 dni i została w tej siedzibie stada oznakowana.

W przypadku świń urodzonych w danej siedzibie stada, istnieje obowiązek oznakowania tych zwierząt w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia, przez założenie na lewą małżowinę uszną kolczyka zawierającego numer siedziby stada urodzenia. Fakt oznakowania świń należy zgłosić w terminie 7 dni od dnia dokonania oznakowania kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W przypadku gdy świnia została przemieszczona do innej siedziby stada niż siedziba stada urodzenia i przebywa w tej siedzibie dłużej niż 30 dni, istnieje obowiązek dodatkowego oznakowania świni tatuażem zawierającym numer tej siedziby stada. Oznakowanie tatuażem musi być wykonane nie później niż przed opuszczeniem przez tę świnie siedziby stada. Fakt dodatkowego oznakowania należy zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 7 dni od dnia dokonania oznakowania.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Dodatkowo, świni poddawane ocenie wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt, zgodnie z przepisami o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, są oznakowane w sposób umożliwiających ich identyfikację. Sposób oznakowania i identyfikacji do celów hodowlanych, w tym świń, określa związek hodowców lub inny podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości użytkowej. Świni do celów hodowlanych znakuje się trwale i indywidualnie, używając kolczyków, identyfikatorów elektronicznych i znaków identyfikacyjnych lub stosując tatuaż.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istnieje obowiązek zaopatrywania świń przemieszczanych w obrocie krajowym w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania próbek do badań laboratoryjnych

Została opisana w ust. 3.2.2 i 3.2.3

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Wymagania weterynaryjne, w tym wymagania bioasekuracji, dla gospodarstw utrzymujących świnię umieszczane na rynku określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. poz. 1643).

Ponadto, na obszarach objętych ograniczeniami w związku z występowaniem ASF obowiązują środki bioasekuracji określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517, z późn. zm.).

4.4.9. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku CSF

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku CSF powiatowy lekarz weterynarii podejmuje działania określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zwalczania klasycznego pomoru świń (Dz. U. z 2007 r. poz. 17).

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się na podstawie art. 57c zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola realizacji programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do wczesnego wykrycia CSF w populacji świń lub dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem CSF pozwoli na podjęcie działań zapobiegających rozprzestrzenianiu się CSF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pozostałych państw członkowskich, a tym samym na ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego CSF w okresie ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój CSF

Ostatnie ognisko lub przypadek CSF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono w 1994 r.

6.1.1. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok: 2012

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	10 157	0
	dziki odstrzelone	badanie serologiczne	ELISA	12 185	0
	dziki padłe	badanie wirusologiczne	PCR	106	0
Razem			22 448	0	

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	10 155	0
	dziki odstrzelone	badanie serologiczne	ELISA	13 770	0
	dziki padłe	badanie wirusologiczne	PCR	148	0
Razem			24 073	0	

Rok: 2014

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	9 388	0
	dziki odstrzelone	badanie serologiczne	ELISA	14180	0
	dziki padłe	badanie wirusologiczne	PCR	1190	0
Razem				24 758	0

Rok: 2015

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	8 409	0
	dziki odstrzelone	badanie serologiczne	ELISA	14 814	0
	dziki padłe	badanie wirusologiczne	PCR	2 052	0
Razem				25 275	0

Rok: 2016

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	9 149	0
	dziki odstrzelone	badanie serologiczne	ELISA	17 207	0
	dziki padłe	badanie wirusologiczne	PCR	2 190	0
Razem				28 546	0

6.3. Dane dotyczące zakażenia

W latach 2012–2016 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stwierdzono ognisk CSF u świń oraz przypadków CSF u dzików.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec każdego roku

Nie dotyczy.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny**6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących**

Dane w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu**7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych**

Rok: 2018–2020 Choroba: CSF

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Planowana liczba zwierząt do badania	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
dolnośląskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	7	7
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	49	49
kujawsko-pomorskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	206	206
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	46	46
lubelskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	125	125
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	533	533

lubuskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	21	21
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	49	49
łódzkie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	126	126
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	43	43
małopolskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	76	76
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	36	36
mazowieckie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	323	323
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	723	723
opolskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	35	35
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	27	27
podkarpackie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	40	40
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	209	209

podlaskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	60	60
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	275	275
pomorskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	76	76
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	105	105
śląskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	31	31
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	88	88
świętokrzyskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	14	14
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	8	8
warmińsko-mazurskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	112	112
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	337	337
wielkopolskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	98	98
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	71	71

zachodniopomorskie	PCR	świnie domowe – podejrzane o CSF	krew lub narządy	31	31
	PCR	dziki padłe i odstrzelone	narządy	110	110
RAZEM PCR–świnie					1381
RAZEM PCR–dziki					2709

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały opisane w ust. 3.2.2 i 3.2.3

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia**7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia**

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu
8.1. Koszty realizacji programu w 2018 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie podejrzane o CSF żywe lub padłe	1381 świń	17,81	24 595,61	4,19	5 786,39	tak
	dziki padłe i chore odstrzelone	2709 dzików	18,48	50 062,32	4,35	11 784,15	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	4090 badań	166,54	681 148,60	39,19	160 287,10	tak
RAZEM				755 806,53		177 857,64	
w tym koszty kwalifikowane:				755 806,53		177 857,64	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,25 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2018, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów. Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2018.

8.2. Koszty realizacji programu w 2019 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie podejrzane o CSF żywe lub padłe	1381 świń	17,81	24 595,61	4,19	5 786,39	tak
	dziki padłe i chore odstrzelone	2709 dzików	18,48	50 062,32	4,35	11 784,15	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	4090 badań	166,54	681 148,60	39,19	160 287,10	tak
RAZEM				755 806,53		177 857,64	
				755 806,53		177 857,64	
w tym koszty kwalifikowane:							

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,25 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2019, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2019.

8.3. Koszty realizacji programu w 2020 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie podejrzane o CSF żywe lub padłe	1381 świń	17,81	24 595,61	4,19	5 786,39	tak
	dziki padłe i chore odstrzelone	2709 dzików	18,48	50 062,32	4,35	11 784,15	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	4090 badań	166,54	681 148,60	39,19	160 287,10	tak
	RAZEM			755 806,53		177 857,64	
	w tym koszty kwalifikowane:			755 806,53		177 857,64	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,25 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2017 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2020, w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2020.